

Verkiezingsprogramma 2022

Samen recht doen

**Christen
Unie**
Veere

Inleiding

ChristenUnie, partij in de samenleving

De ChristenUnie is een partij *van* christenen *voor* alle mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Veere. Doe met ons mee!

Het leven is niet maakbaar en geluk valt niet te vangen in statistieken. Toch zijn er onderzoekers die mensen jaarlijks vragen naar hun gevoel van persoonlijk geluk. En jaarlijks scoort de gemeente Veere in bijna alle lijstjes als één van de gelukkigste gemeenten van Nederland. Zo vreemd is dat niet, gezien ons prachtige en gevarieerde landschap, de ruimte en de sterke sociale cohesie van kleine dorps- en stadskernen.

Toch is onze gemeente een prachtige maar nooit rustige bruikleen. Sommige positieve factoren staan onder de druk. De overheid is niet altijd een stimulerende factor voor het goede leven. Wij zien drie hoofduitdagingen waar Veere in de komende jaren voor staat:

- **Bouwen aan vertrouwen.**
- **Betaalbaar wonen voor iedereen.**
- **De omslag naar een verantwoordelijke omgang met de schepping.**

Een samenleving met toekomst

De ChristenUnie is zich bewust dat we nog steeds in de coronacrisis zitten en ziet dat de manier waarop we met elkaar de samenleving daaromheen vorm geven ter discussie staat.

Gelukkig hebben we ook gezien dat als het erop aankomt we in Veere oog voor elkaar hebben. Dat we in staat zijn om elkaar op creatieve manieren te vinden en elkaar te helpen.

Wij zijn ervan overtuigd dat het meer dan ooit belangrijk is om te geloven in en te werken aan een gemeente waar het niet meer gaat om 'ik' maar steeds meer om 'wij'

Daarom gaan wij met dit programma van hoop de komende verkiezingen in.

Ondanks de grote financiële uitdagingen presenteren ons verkiezingsprogramma vol plannen voor Veere die laten zien dat de ChristenUnie wil bouwen aan een samenleving waarin aandacht is voor wat echt telt: Wij investeren in zorg voor elkaar, in een overheid die bondgenoot is van de inwoners van Veere, in een duurzame economie en in keuzes die goed zijn voor Gods schepping.

*Zet je in voor de bloei van de
stad waarin je woont, want de
bloei van de stad is ook jullie bloei.
(Jeremia 29:7)*

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Een samenleving met toekomst	1
Inhoudsopgave	2
1.2 Duurzame Ontwikkelingsdoelen	5
1.3 De gemeente, dat zijn we samen	5
1.4 Financiën	7
Hoofdstuk 2 Veiligheid	8
2.1 Een veilige samenleving	8
2.2 Drugs en drank	9
2.3 Ondernijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld	9
2.4 Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld	9
Hoofdstuk 3 Energie, klimaat en milieu	10
3.1 Betaalbare en klimaatvriendelijke energie en warmte	10
Hoofdstuk 4 Zorg	13
4.1 Volksgezondheid	13
4.2 Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties	13
4.3 Mantelzorgers	14
4.4 Vrijwilligers	14
4.5 Iedereen telt mee en doet mee	15
4.6 Langer zelfstandig	15
4.7 Ouderen	16
4.8 Verslaving	16
4.9 Opvangvoorzieningen	16
4.10 Zorg voor vluchtelingen	17
Hoofdstuk 5 Gezin, jeugd en onderwijs	18
5.1 Ondersteuning van kinderen en jongeren	18
Hoofdstuk 6 Economie	21
6.1 Duurzame werkgelegenheid	21
6.2 Werken en rusten	22
6.3 Recreatie en toerisme	22
6.5 Waardering van voedsel	23
6.6 Gezonde agrarische sector	23
Hoofdstuk 7 Meedoen op de arbeidsmarkt	24
7.1 Aan het werk	25
7.2 Armoede en preventie	26

<u>Hoofdstuk 8 Wonen en ruimte</u>	28
<u>8.1 Wonen</u>	28
<u>Hoofdstuk 9 Mobiliteit</u>	33
<u>9.1 Voetgangers</u>	33
<u>9.2 Fiets</u>	33
<u>9.3 Openbaar Vervoer</u>	34
<u>9.4 Parkeren</u>	34
<u>9.5 Verkeersveiligheid</u>	35
<u>9.6 Automobiliteit</u>	35
<u>Hoofdstuk 10 Kunst, cultuur en sport</u>	35
<u>10.1 Kunst en cultuur</u>	36
<u>10.2 Sport</u>	37

Hoofdstuk 1 Betrouwbare overheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Rechtvaardigheid verheft een volk (Spreuken 14:34).

Onze gemeente Veere vormt pas een echte samenleving als mensen elkaar zien en helpen, verbinding zoeken en over verschillen praten. Dat is het principe waarop onze democratische rechtstaat is gebouwd. We kunnen alleen vredig samenleven als we – ondanks alle verschillen – onze basiswaarden op handen én in onze harten dragen.

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal. Een samenleving die het werk is van inwoners, ondernemers en sterke maatschappelijke verbanden samen. Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning sneller nodig dan de ander. En voor mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet. Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, gezondheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.

1.1 Vertrouwen

Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt.

De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partij, zoals vastgelegd in ons verkiezingsprogramma en beginselprogramma. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekend staan in Veere. Samen recht doen is niet in de eerste plaats een zaak van woorden, maar van onze houding en ons handelen. De ChristenUnie wil zich daarin laten leiden door wat de Heer van mensen vraagt: Niet anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God (Micha 6:8).

De afgelopen periode is de politiek in Veere te vaak met zichzelf bezig geweest. Veel Veerse inwoners maken zich zorgen over deze politiek-bestuurlijke cultuur. De ChristenUnie vindt het tijd voor een stevige herstart. We zijn ervan overtuigd dat we een betekenisvolle bijdrage moeten en kunnen leveren aan (herstel van) het vertrouwen van Veerse inwoners in hun politiek.

De politiek is niet geroepen zichzelf tot een wet te zijn of te heersen, maar om te dienen. Daarom past het niet om grootse beloften te doen waarvan het maar de vraag is of ze waar te maken zijn. Wel doen we een aantal dingen om te bouwen aan vertrouwen:

- + De Christen Unie levert kandidaten die beschikken over kennis en ervaring om bruggen te slaan tussen de belangen van de inwoners en de gemeente. De basis van waaruit wij willen werken is vertrouwen en volle inzet voor een open bestuursstijl waarbij goede onderlinge relaties de basis vormen.
- + We stellen voor een einde te maken aan niet-functionele bureaucratie door de rollen van de raad, het college van burgemeester en wethouders en de gemeentelijke organisatie te verhelderen.
- + Door het hoge verloop en lang openstaande vacatures binnen de ambtelijke organisatie worden risico's vermeden en besluiten vooruit geschoven. Wie een vergunning wil aanvragen of een vraag heeft moet vaak lang wachten. Professionalisering kan worden gerealiseerd door deskundigheid van buiten de organisatie in te schakelen.
- + Daarnaast wordt de ambtelijke organisatie volgens het "linking pin" principe ingericht, waarbij er goede afstemming is tussen verschillende afdelingen en een inwoner of ondernemer die een initiatief wil nemen een 'gespreid bedje' vindt.
- + De raad en het college beleggen elke twee jaar een bijeenkomst over integriteit, zodat dilemma's regelmatig besproken worden. Dat blijven we ook de komende jaren doen.

1.2 Duurzame Ontwikkelingsdoelen

De Sustainable Development Goals (of Duurzame Ontwikkelingsdoelen) zijn 17 afgesproken wereldwijde doelen op het gebied van klimaat, armoede en onderwijs. De ChristenUnie wil dat onze gemeente deze SDG's integreert in al het beleid de komende periode. Wij vinden dit heel belangrijk omdat deze 17 duurzaamheidsdoelen dé wereldwijde duurzaamheidsagenda vormen maar ook sterk vervlochten zijn met de opgaven in Veere. Ook onze gemeente is onmisbaar bij het behalen van de doelen!

1.3 De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie wil dat inwoners in Veere zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken. Samen zoeken hoe we de kracht van de samenleving kunnen aanspreken om te werken aan gerechtigheid.

De gemeente moet op haar beurt dan wel open staan voor initiatieven van inwoners, maar ook voor initiatieven van instellingen, verenigingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert.

- + De ChristenUnie stimuleert dat inwoners zichzelf organiseren in bijv. coöperaties en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van wonen, duurzaamheid, zorg, lokale economie of beheer in de kernen.

Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie.

- + Gemeente en raad moeten zich bewust zijn van hun kerntaken en bevoegdheden. Bij nieuw beleid wordt standaard getoetst of dit niet onnodig overlapt met bevoegdheden dan wel regels van andere overheden.
- + De ChristenUnie bepleit terughoudendheid bij initiatieven die niet de kerntaken betreffen.

De ChristenUnie wil inzetten op het meedenken van inwoners, via denktanks, dorps- en stadsraden, platforms en andere organisaties voorafgaande aan beleidsvorming in de raad. Inwonersinitiatieven willen we ruimhartig verwelkomen en inwonerparticipatie stimuleren wij omdat we ervan overtuigd zijn dat het goed is gebruik te maken van de kennis en ervaring van onze inwoners. Wel letten we erop dat de gemeenteraad vanaf het begin heel duidelijk is over het samenspel en de ruimte die er is voor participatie. Dat steekt nauw. De raad is aan zet om vooraf duidelijke eisen mee te geven aan waar en hoe we gemeenschapsgeld uitgeven.

Dorpsraden

Voor een betrokken kernenbeleid kiest de ChristenUnie voor het goed positioneren van de dorps- en stadsraden. De leden daarvan zijn mensen die met beide benen in de dorps- of stadssamenleving staan en een makkelijke toegang hebben tot ambtenaren, raadsleden en burgemeester en wethouders.

- + De ChristenUnie wil bezien waar we dorpen (in eerste instantie dorps- en stadsraden) meer verantwoordelijkheid geven, ondersteund met eigen budgetten. De kracht van de kern is daarbij uitgangspunt. Voorwaarde is dat er een duidelijk draagvlak voor de vereniging in de kern moet worden aangetoond.
- + Voor een degelijk kernenbeleid geeft de gemeente bijpassende beleidsvrijheid om kleine projecten slagvaardig te kunnen aanpakken.
- + Inwonerpeilingen, experimenten met nieuwe vormen van vertegenwoordiging en andere manieren om inwoners te betrekken bij de besluitvorming moeten aanvullend zijn op het mandaat dat via de verkiezingen door de inwoners aan de gemeenteraad is gegeven. Juist bij belangentegenstellingen, is het de gemeenteraad die als hoeder van het algemeen belang knopen doorhakt. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk.
- + De ChristenUnie betreft waar mogelijk actief jongeren bij de besluitvorming.

Communicatie

Voor veel mensen wordt de samenleving complex. Veel ouderen, allochtonen en laaggeletterden vinden het vaak ingewikkeld om op tijd de juiste informatie te vinden of om bij de overheid aan te kloppen voor hulp.

- + De ChristenUnie wil dat de gemeente Veere haar regels en communicatie richting inwoners zo eenvoudig als mogelijk houdt en daarover zowel digitaal als ouderwets op papier communiceert; indien mogelijk op B1 taalniveau.
- + De gemeente Veere houdt in haar beleid en communicatie rekening met laaggeletterden.
- + De gemeente Veere streeft een hoog niveau van digitale ontsluiting van beleid en regelgeving na (denk bijvoorbeeld aan het Digitaal Stelsel dat de Omgevingswet toegankelijk moet maken voor de burger).

Gemeentelijke herindeling en samenwerking

Samenwerking of fusie van gemeenten moet 'van onderop' plaatsvinden. Hiermee bedoelen we dat de gemeenteraden van de individuele gemeenten hiertoe besluiten en dat een ruime meerderheid van de bevolking voorstander moet zijn. Uitgangspunt voor de ChristenUnie is dat de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie (ook wel bestuurskracht genoemd) voldoende moet zijn en blijven.

- + Als deze bestuurskracht tekortschiet, is de gemeenteraad de eerstverantwoordelijke om te gaan zoeken naar versterking van deze bestuurskracht. De ChristenUnie kiest daarbij niet op voorhand voor fusie.
- + Door de politieke instabiliteit van de afgelopen periode staat de bestuurlijke slagkracht in Veere onder druk. De ChristenUnie wil een actieve bijdrage leveren aan het herstellen van de bestuurskracht.

- ⊕ Bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals gemeenschappelijke regelingen (WGR) vragen een actieve en kritische houding. Extra belangrijk nu er steeds meer samenwerkingsverbanden ontstaan waarvoor geen conventionele democratische borging bestaat (bijvoorbeeld RES).
- ⊕ Ook is belangrijk dat de raad van Veere zicht en controle houdt op besluiten die een WGR of een ander samenwerkingsverband neemt.
- ⊕ Mocht er toch een fusie plaatsvinden, dan zal de ChristenUnie volgens de principes van subsidiariteit pleiten voor sterke lokale democratie op dorps- en stadsniveau. Dat zal beter democratisch geborgd moeten zijn en verder gaan dan goed functionerende dorps- en stadsraden.

1.4 Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Het gaat om gemeenschapsgelden, die direct of indirect door onze inwoners zijn opgebracht. Daarnaast ontvangt de gemeente extra inkomsten via de toeristenbelasting en de parkeertarieven.

Zie voor ons standpunt over de parkeertarieven ook hoofdstuk 9: Mobiliteit.

Door bezuinigingen van de Rijksoverheid op de uitkering uit het Gemeentefonds ligt er een grote druk op het financieel beleid.

- ⊕ De gemeente springt verantwoord om met middelen en brengt risico's goed in beeld. Tegelijk wijzen we sturing van het beleid uitsluitend op basis van geld af.
- ⊕ Publieke middelen zijn per definitie schaars. Bij afwegingen in het verdelen van deze schaarste legt de ChristenUnie prioriteit bij de nood van individuele inwoners, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen.
- ⊕ De gemeente zit buitengewoon krap in haar middelen. Voor de ChristenUnie is het een optie om te bezien of lage lasten (zoals bijvoorbeeld de OZB) met een klein percentage verhoogd zouden moeten worden. Deze optie verkennen we alleen als de gemeente haar kerntaken niet goed meer zou kunnen vervullen.
- ⊕ Voor mensen met weinig financiële draagkracht moet altijd maatwerk mogelijk zijn.

Hoofdstuk 2 Veiligheid

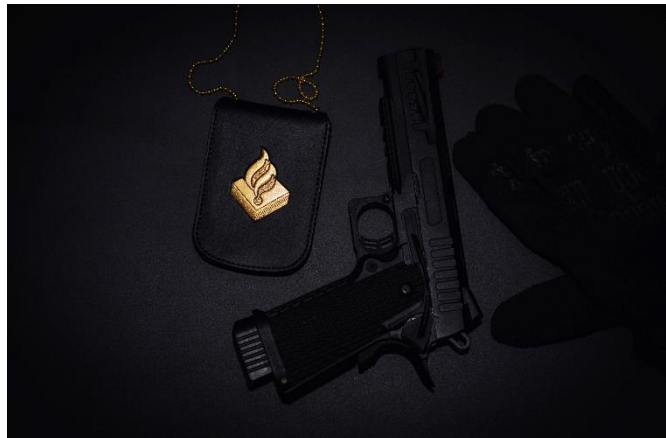
Waar staat de ChristenUnie voor?

Als inwoner van Veere wilt u veilig kunnen leven. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. Maar de ChristenUnie vindt ook dat de vrijheden waar we in onze gemeente van mogen genieten, samengaan met verantwoordelijkheden. Naast de wettelijke taak van de overheid zien wij een grote rol voor de samenleving. Juist ook als het gaat om veiligheid. Elke kern heeft een eigen aanpak nodig en inwoners moeten betrokken zijn bij het opstellen daarvan. Juist inwoners, ondernemers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan veilige kernen. Dat zijn kernen waarin jongeren veilig naar school gaan en kinderen ruimte hebben om te spelen, waarin ouderen zonder angst over straat kunnen, actief kunnen zijn en voluit van het leven kunnen genieten. Kortom, daar waar het op alle momenten van de dag voor iedereen veilig is om binnen of buiten te zijn.

Veiligheid gaat over meer dan alleen het beschermd worden tegen geweld. Een schone en nette buurt zorgt bij veel bewoners al voor een veel veiliger indruk dan wanneer een buurt of straat er verwaarloosd uitziet. De ChristenUnie wil zich er dan ook voor inzetten dat de openbare ruimte in Veere er netjes en verzorgd uitziet.

2.1 Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan. De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve, op herstel gerichte aanpak van daders.

Inwoners worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet en van internet, zoals appgroepen in de wijk. Cameratoezicht is een prima middel, maar de ChristenUnie wil het beperkt (proportioneel) toepassen en inbedden in goede wetgeving (privacy) en in een goede cyclus van beleid, uitvoering en evaluatie.

De ChristenUnie stimuleert dat inwoners van Veere gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen is nog onvoldoende bekend.

- ➡ De ChristenUnie is voor meer voorlichting over anoniem aangifte doen.

De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor inwoners in de kern en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de kern concreet aan te pakken. Goede samenwerking tussen de politie en de gemeentelijke Boa's, komt de veiligheid ten goede.

2.2 Drugs en drank

Mensen zijn geschapen door God. Het kan niet de bedoeling zijn dat zij door drugs, drank, of verslaving zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijt raken.

- + De ChristenUnie wil het gebruik van drugs actief tegengaan en streng optreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen.
- + De handhaving van de Drank- en Horecawet vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. De ChristenUnie is voor extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De strijd tegen drankmisbruik voert de gemeente samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.
- + Sluitingstijden van horeca is lokaal maatwerk. Belangrijk daarbij is een totaalpakket aan afspraken met horeca, politie, hulpverlening en omwonenden.

2.3 Ondernijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld

Ook in Veere moeten we ons bewust zijn van de invloed van grootschalige criminele organisaties. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Daarom is nodig:

- + Een alerte houding van het gemeentebestuur. Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan het gebruik van winkelpanden of horecapanden die aanwezig zijn op een manier die nauwelijks rendement kan opleveren.
- + Een oplettende en proactieve veiligheidsdriehoek en gemeente, die beducht zijn op mensenhandel.
- + De ChristenUnie wil laten onderzoeken of het mogelijk is van nieuwe raadsleden vrijblijvend te vragen een VOG over te leggen.

2.4 Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld

Kinderen hebben het recht om veilig te zijn, om beschermd te worden tegen mishandeling. Want de gevolgen van mishandeling zijn groot. Geweld in huiselijke kring komt vaker voor dan we denken.

- + Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, moet laagdrempelig bereikbaar zijn en bekend bij alle inwoners van Veere.
- + Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet passende, hulp en/of een veilige opvang beschikbaar zijn. Opvang het liefst op een plek waar alle hulp onder een dak geboden kan worden.

Daarnaast gaat er in de praktijk veel mis rond uithuisplaatsingen van kinderen. Checks en balances functioneren niet altijd zoals zou moeten. Ouders die hun kind onterecht kwijtraken (helaas komt dat voor) kunnen vaak heel moeilijk of niet aan hun recht komen.

- + De gemeente moet alles doen wat in haar vermogen ligt om misstanden op dit punt te voorkomen.

Hoofdstuk 3 Energie, klimaat en milieu

Mensen zijn onderdeel van een prachtige schepping, waarvan het bestaan in Gods onuitputtelijk creatieve en liefdevolle handen ligt. We laden ons op in mooie landschappen en genieten van de wonderlijke schoonheid van bloemen, bomen, insecten en andere dieren. De ChristenUnie wil krachtig inzetten op de hoopvolle en noodzakelijke beweging die gaande is naar een groene, duurzame economie die zich houdt aan de grenzen van de aarde en aan de norm van ecologische en sociale gerechtigheid.

Wij maken ruim baan voor schone energie. Energiebesparing wordt topprioriteit. Auto's zonder uitstoot en energie-neutrale huizen worden de norm. Grondstoffen willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap in en om Veere. Voor deze plannen kunnen we niet zonder samenwerking met en enthousiasme van onze inwoners.

3.1 Betaalbare en klimaatvriendelijke energie en warmte

De ChristenUnie wil toe naar een lokaal vormgegeven energiesysteem van volledig hernieuwbare energie.

- ⊕ **De gemeente heeft de regie in de lokale energietransitie**
- ⊕ **Het doel is voor iedereen haalbaar en te betalen**
- ⊕ **We onderzoeken wat er nodig is om al in 2030 een klimaat-neutrale gemeente te worden.**

Energiecoöperaties en lokale initiatieven

Energiecoöperaties brengen de energietransitie dichterbij de burger en maken lokaal eigendom mogelijk.

- ⊕ We willen dat het gemeentebestuur deze coöperaties voor vol aanziet en als het nodig is praktisch en financieel ondersteunt.
- ⊕ Dit geldt ook voor kleinere private maatregelen thuis, zoals isolatie.
- ⊕ Een lokaal energiebedrijf is volgens de ChristenUnie een goed idee. De gemeente ziet dan toe op een goede verdeling tussen de lasten en de lusten.

Energiecoaches

De ChristenUnie is voor de inzet van energiecoaches die inwoners begeleiden bij het zetten van stappen in het verduurzamen van hun woning en inwoners helpen om de subsidiemogelijkheden optimaal te benutten.

- ⊕ Isolatie van de woning is de eerste stap. Daarna volgen maatregelen als zonnepanelen en de inzet van warmtepomp of aansluiting op warmtenet.
- ⊕ De gemeente ondersteunt ook de minima in Veere bij het verduurzamen van hun woning. Deze mensen krijgen een voucher van €4000,- van de gemeente waarmee ze hun woning kunnen verduurzamen.

Participatie

Belangrijk is dat omwonenden nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals zonne-energie en windmolens, en dat zij kunnen meeprofiteren van de voordelen. Ook voor mensen met een kleine portemonnee moet het mogelijk zijn te participeren in een lokale energie-coöperatie.

Afscheid nemen van aardgas

Bij nieuwbouw is aardgas-loos bouwen inmiddels de norm. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Dit betekent nogal wat voor een eigenaar van een bestaande woning. De gemeente Veere speelt hier lokaal op in door te zorgen voor passende plannen.

- + Een inwoner van Veere moet op één plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn woning aan te passen.
- + De ChristenUnie ziet de rol van de gemeente in het faciliteren van duurzaamheidsfondsen en duurzaamheidsleningen en wil dat de gemeente zich aansluit bij de gemeentelijke verduurzamingsregeling.
- + Zon op dak en laadpalen in Bouwbesluit: Opwekking van zonne-energie op daken en in gevels is een uitstekende vorm van meervoudig ruimtegebruik. Door de groei van elektrische mobiliteit zal de vraag naar laadmogelijkheden toenemen. Daarom wordt geschiktheid van daken voor zonne-energie en het aanleggen van laadinfrastructuur verplicht in het Bouwbesluit utiliteitsbouw.
- + De gemeente is proactief en meedenkend bij kleinschalige pilots met de opslag van stroom in accu's. Dit zou voor minder zonrijke periodes een optie kunnen zijn.

Zie voor meer over duurzame woningen ook hoofdstuk 8: Wonen en ruimte

Meer wind- en zonne-energie

De ChristenUnie vindt het belangrijk zorgvuldig met zonne-energie projecten om te gaan. Daarom ook zijn we kritisch als het gaat om zonne-parken op het land. Want eerst moet de gemeente zich richten op het plaatsen van zonnepanelen op de grote lege daken van gebouwcomplexen in Veere, waaronder gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed en particuliere woningen, maar ook corporatiebezit en VVE's.

- + De gemeente Veere zoekt naar participatie van energiecoöperaties, zodat bewoners met elkaar kunnen investeren in zonne-energie.
- + Bij keuzes voor het plaatsen van zonnepanelen in onze gemeente gaan we gebruik maken van de constructieve zonneladder van de [Natuur en Milieufederaties](#).

Energiebesparing ondernemingen

De gemeente moet de lokale ondernemers uitdagen om samen een energiebesparingsconvenant te sluiten. Door samen te werken, brengen bedrijven elkaar tot ideeën en zetten ze extra stappen om energie-efficiënt te worden. Jaarlijks rijkt de gemeente een geldprijs uit voor het beste initiatief.

- + De gemeente neemt in de verkeers- en vervoersplannen CO2-emissiereductie integraal op. Met aandacht voor alternatieven voor de auto, het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer. In gebieden waar er weinig alternatieven voor de auto zijn, speelt de gemeente een stimulerende en evt. faciliterende rol in het aansluiten bij de Zeeuwse Proeftuin Slimme Mobiliteit. De in de periode 2018-2022 ingestelde Raadscommissie Mobiliteit krijgt na de verkiezingen een vervolg.
- + In de komende raadsperiode maken we het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en eerlijk: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel en de bio-gebaseerde economie (zoveel mogelijk recyclebaar/afbreekbaar).
- + Met de woningcorporaties en met particuliere initiatieven via Privaat Publieke Samenwerking spreken we af dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn, waarbij de woonlasten gelijk blijven.
- + Differentiatie in de OZB heffing, eventueel op basis van het energielabel. De vervuiler betaalt meer dan de vergroener.

Inzameling herbruikbare grondstoffen

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2025 mag er nog 30 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. De ChristenUnie wil afval zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik.

- + In Veere kennen we geen afval meer, alleen maar grondstoffen. De milieustraat in Serooskerke is dé plek waar grondstoffen een nieuw leven kunnen krijgen. Er moet daar dus ruimte zijn voor het inzamelen van goederen voor kringloop- en reparatiedoeleinden.
- + Afval scheiden is de norm.
- + De afvalbakken werken met het diftar systeem. Het loont financieel om weinig restafval te produceren.
- + Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit.
- + De gemeente Veere stimuleert en faciliteert scholen, kerken en maatschappelijke organisaties om afval te scheiden en oud papier op te halen.
- + Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond het voorkomen en hergebruiken van afval, zwerfvuil en compost.
- + Bij aanbesteding neemt de gemeente op dat grondstoffen aan het eind van de levenscyclus eenvoudig te scheiden en herbruikbaar moeten zijn.
- + Hergebruik via kringloopwinkels en afval-brengstations wordt gepromoot.
- + Gezamenlijke aanpak circulaire economie met lokale branche en ondernemersverenigingen (bijv. voor het uitwisselen van lokale reststromen).

Hoofdstuk 4 Zorg

Waar staat de ChristenUnie voor

Eén van de kenmerken van de samenleving van nu is dat bijna iedereen deel uit maakt van een of meerdere netwerken van mensen, zoals gezinnen, klassen in scholen, vriendengroepen, verenigingen, geloofsgemeenschappen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en van eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen. De coronacrisis heeft dit nog versterkt. Maar er ontstonden in die periode juist ook mooie initiatieven waarin mensen naar elkaar omzagen. Er is kracht in de samenleving. De ChristenUnie blijft daarom inzetten op een participatiesamenleving; het is belangrijk dat mensen elkaar als het kan helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen die het niet op eigen kracht redden. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we in Veere extra gaan investeren in preventie en vroeg-signalering. Want voorkomen is beter dan genezen.

De decentralisaties van zorgbeleid van de Rijksoverheid naar gemeenten liggen inmiddels ruim vijf jaar achter ons. Nog niet alles gaat goed, vooral omdat de integrale hulp aan inwoners in Veere nog niet goed is ingericht. De ChristenUnie pleit ervoor de (laatste) financiële schotten weg te halen en écht vanonder de ambtelijke glazen stolp van de gemeente te kijken naar de leefwereld van mensen.

Uitgangspunt van de ChristenUnie is dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, afkomst, leeftijd, gewenstheid of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen, te participeren, om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is.

4.1 Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven.

Gezondheid is het uitgangspunt. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.

- ⊕ Op basis van het landelijke Preventieakkoord komt er in Veere een lokaal Preventieakkoord.
- ⊕ De gemeente Veere maakt werk van gezonde voeding, matig gebruik van alcohol, niet roken en voldoende beweging (eventueel m.b.v. JOGG: Jongeren op gezond gewicht) en neemt dit op in het lokale en/of regionale Preventieakkoord.
- ⊕ De gemeente formuleert een concreet gezondheidsbeleid, gebaseerd op data die bij de GGD voorhanden zijn over de gezondheid en ziektelast van de inwoners. In dat beleid worden inwoners, deskundigen in het sociaal domein, huisartsen, maar ook scholen en sportverenigingen betrokken bij de planopstelling en bij de uitvoering.

4.2 Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties

De ChristenUnie is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal, bereikbaar en met een menselijk gezicht.

In toenemende mate wordt er een beroep gedaan op hulpverlening binnen de kerken. Kerken pakken steeds vaker maatschappelijke taken op. Deze constructieve rol en toegevoegde waarde vragen om wederzijds respect en om versterking van de contacten tussen overheid en kerken (diaconieën). Als ChristenUnie erkennen we dat de kerk een andere roeping heeft dan de overheid. En dat kerk en overheid elkaar vanuit die andere roeping, die je gescheiden moet houden, kunnen versterken.

De gemeente moet vol inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en het voorkomen en verminderen van bureaucratie. De ChristenUnie wil dat er gedacht wordt vanuit de zorgvraag van inwoners.

De inzet van ervaringsdeskundigheid (bij o.a. de ggz, maatschappelijke zorg, mantelzorg vluchtelingenwerk) draagt bij aan grotere deelname aan de samenleving en heeft daarnaast meerwaarde voor de ervaringsdeskundige zelf.

- + Integrale afwegingen worden gemaakt in één beschikking voor zowel Wmo, jeugdhulp, participatiewet, minimabeleid enz.
- + Als zorg niet via een Zorg-in-natura (ZIN) contract geleverd kan worden dan is een persoonsgebonden budget (pgb) een instrument om toch passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil het dat pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is.
- + We stimuleren overheveling vanuit het conventionele pgb naar een budget vanuit de Wet Langdurige Zorg waar mogelijk.
- + Er is structureel overleg tussen kerken (diaconieën) en de gemeente om kerken een volwaardige plaats te geven in de sociale structuur van de kernen.
- + Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.
- + De ChristenUnie wil meer hergebruik en delen van (zorg-)middelen.
- + De gemeente Veere werkt in overleg met onderwijs, bibliotheken en Stichting welzijn Veere aan de aanpak van (digitale) laaggeletterdheid.

Personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. Er zijn veel minder GGZ-bedden en problemen worden niet tijdig herkend en soms blijft hulp uit. De ChristenUnie wil bijsturen waar nodig. Daarbij zet de gemeente in op vernieuwende vormen van zorg. Mensen die verward gedrag vertonen horen in ieder geval niet thuis in een politiecel, ze verdienen de aandacht van omgeving en hulp. Tegelijk zal de samenleving meer oor en oog moeten krijgen voor burens die 'anders' zijn.

- + De ChristenUnie pleit voor inloophuizen en time-out voorzieningen voor kortdurende opname.

4.3 Mantelzorgers

Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet de ChristenUnie in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die, soms zonder dat ze het zelf weten, mantelzorger zijn geworden.

- + De gemeente Veere ontwikkelt in samenwerking met Stichting welzijn Veere en Manteling Walcheren een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening.
- + De ChristenUnie wil specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers. Zeker als zij zorgtaken moeten combineren met school of studie.
- + De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn of worden actief op ondersteuning;
- + In Veere ontwikkelen we een visie op informele zorg en de manier waarop de informele zorg zich verhoudt tot de formele zorg;
- + De gemeente zorgt voor goede coördinatie van informele zorg.
- + In Veere minimaliseren we regels en drempels bij het aanvragen van een mantelzorgwoning.

4.4 Vrijwilligers

De gemeente Veere kent vele vrijwilligers en de ChristenUnie is trots op al het werk dat zij verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze samenleving. Daarom wil de ChristenUnie dat de gemeente vrijwilligerswerk faciliteert en het vrijwilligers en organisaties/verenigingen makkelijk maakt door ingewikkelde extra regelgeving te vermijden.

Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

- + Vrijwilligers kunnen, indien nodig, een gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verkrijgen.
- + De gemeente biedt de mogelijkheid van een vrijwilligersverzekering.

4.5 Iedereen telt mee en doet mee

Met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap is een inclusieve samenleving dichterbij gekomen. Maar de ChristenUnie wil verder. Mensen met een beperking moeten op alle fronten mee kunnen doen. Om die reden wil de ChristenUnie een inclusieagenda opstellen voor Veere om zo werkelijke stappen te zetten naar de inclusieve samenleving.

- + De gemeente zorgt dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners en ook digitaal moet de gemeente bereikbaar zijn voor mensen met een beperking.
- + De openbare ruimte en het openbaar vervoer wordt op zo'n manier ingericht dat mensen met een beperking zich thuis voelen in Veere en zich er zelfstandig kunnen redden.
- + De gemeente werkt aan het ontwikkelen én uitvoeren van een lokale inclusie-agenda. De doelgroep wordt hier actief bij betrokken.
- + De gemeente Veere zoekt actief naar mogelijkheden om kinderen met een beperking te laten sporten.

4.6 Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag wonen langer thuis. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De ChristenUnie vindt dat de gemeente Veere daarin, samen met woningeigenaren en woningcoöperaties een grote verantwoordelijkheid heeft.

Niet alleen woningen maar ook de openbare ruimte moet toegankelijk en veilig zijn en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten. Juist dichtbij huis. Daarom wil de ChristenUnie het sluiten en centreren van voorzieningen zoveel mogelijk voorkomen.

- + Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.
- + De gemeente biedt particulieren een lening aan waarmee ze hun woning makkelijker kunnen aanpassen.
- + Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben.
- + Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.
- + De openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting.
- + De ChristenUnie wil ruimte willen geven aan woonzorginitiatieven waarbij inwoners elkaar ondersteunen in de verschillende levensfasen.

4.7 Ouderen

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Ze dragen met hun kennis en ervaring in belangrijke mate bij aan het functioneren van de samenleving. Ouderen verdienen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. De ChristenUnie heeft hier oog voor en zet zich in om eenzaamheid te bestrijden.

- + In overleg met de kern, diaconieën of verenigingen wordt gekeken of het mogelijk is voorzieningen met een sociale functie open te houden. Bijvoorbeeld door zelfbeheer.
- + Sport en bewegen voor ouderen wordt een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid.
- + De ChristenUnie wil dat ouderen ouder dan 75 jaar standaard een bezoek krijgen vanuit de stichting Welzijn Veere of door vrijwilligers van de kerken om (verborgen) problemen, zoals eenzaamheid op te sporen.
- + *Zingeving* wordt bij gesprekken met ouderen met een zorgvraag een bespreekbaar onderwerp, zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties.
- + Veere wordt een dementievriendelijke gemeente door relevante medewerkers een gerichte training Samen Dementievriendelijk aan te bieden, dementie in de samenleving bespreekbaar te maken en de juiste zorg en ondersteuning te bieden aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.
- + De website van de gemeente is 'ouderen-proof'. Per kern is er een actuele sociale kaart, die ook in gedrukte vorm beschikbaar is.
- + Samen met de bibliotheek of met andere maatschappelijke organisaties wordt een cursus aangeboden om ouderen zo nodig meer digitaal-vaardig te maken.

Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 8: Wonen en ruimte

4.8 Verslaving

Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. De ChristenUnie wil dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek krijgt. Niet alleen gericht op alcohol en softdrugs maar ook gameverslaving en het gebruik van synthetische drugs. De opkomst en acceptatie van het gebruik hiervan is zorgelijk. De risico's van het gebruik van pillen als XTC en MDMA zijn groot. Voorlichting op en bij feesten moet vooral gericht zijn op preventie en pas dan op het veilig gebruik en controle ervan.

Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 2: Veiligheid

4.9 Opvangvoorzieningen

De gemeente heeft de verplichting mensen die door wat voor oorzaak dan ook geen dak boven het hoofd hebben, opvang te bieden. Opvang heeft als doel te voorzien in basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen en vervolgens te begeleiden naar noodzakelijke hulp en uiteindelijk weer naar zelfstandigheid.

- + Er is voldoende en adequate opvang voor dak- en thuislozen. Niemand in Veere slaapt buiten zijn/haar wil op straat.
- + Opvang is zo kort en zo sober mogelijk; cliënten worden gestimuleerd via een hulptraject stappen te zetten om het eigen leven weer op te pakken.
- + De gemeente zorgt voor (eventueel tijdelijke) woonvormen voor mensen met een acute woonbehoefte, bijvoorbeeld door scheiding of schulden.

4.10 Zorg voor vluchtelingen

De gemeente Veere heeft een verantwoordelijkheid als het gaat om goede opvang van vluchtelingen. Mensen die huis en haard hebben verlaten, moeten een veilig onderkomen krijgen. We zijn ons er van bewust dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. Toch vindt de ChristenUnie de manier waarop we in Veere met vluchtelingen omgaan een vraagstuk van de hele samenleving.

Integratie is geen keuze maar een morele verplichting. Daarom willen we dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. Daar hoort ook bij dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden in Veere leidend zijn. De ChristenUnie pleit voor:

- + gespreide, kleinschalige opvang van vluchtelingen.
- + Bijzondere aandacht in het beleid en bij de ambtelijke organisatie voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers). Velen van hen raken in de problemen en maken geen opleiding af.
- + De gemeente moet de taakstelling voor huisvesting van statushouders halen, maar bewaakt ook dat dit niet tot verdringing op de huizenmarkt leidt. Dit kan door in de komende raadsperiode in elke kern minstens 15 huizen te bouwen waarvan een substantieel deel een sociale huur- of koopwoning is. Of door tijdelijk extra huisvesting te realiseren, zoals bijvoorbeeld tiny-houses.
- + Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan (vrijwilligers)werk en participeren in verenigingen.
- + Mogelijkheden om actief kennis te maken met en deel te nemen aan de maatschappij helpen nieuwkomers bij hun integratie. Initiatieven vanuit de samenleving die hiervoor georganiseerd worden, verdienen aanmoediging en ondersteuning.

De arbeidsmarkt in Veere is gespannen. Er zijn tekorten in het onderwijs, de zorg, de horeca en de recreatieve en administratieve sector. Hier liggen kansen om vluchtelingen als zij eenmaal een verblijfsstatus hebben te laten participeren in de arbeidsmarkt.

Hoofdstuk 5 Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Veere moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige kernen. De ChristenUnie wil dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis onderwijs en zorg kunnen krijgen, óók zij die extra ondersteuning nodig hebben. In Veere is er onderwijs en ondersteuning die past bij de cultuur, identiteit en achtergrond van het gezin.

5.1 Ondersteuning van kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Stabiele, sterke en liefdevolle gezinnen vormen de veilige basis voor gelukkige kinderen die zich goed ontwikkelen. De ChristenUnie wil dat stellen met kinderen handvatten aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap.

- ⊕ Zo moet de geboortezorg niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding. Onderzoek laat zien dat voorlichting en begeleiding positief werken tegen stress in de relatie.
- ⊕ Een kind is het beste af als de ouders het samen goed hebben, daarom wil de ChristenUnie dat de gemeente Veere ouders ondersteunt door ouderschaps cursussen via consultatiebureaus aan te bieden.
- ⊕ De eerste 1000 dagen van een kind zijn essentieel in diens kansen op een stabiele ontwikkeling. In Veere gaan we met de Jeugdgezondheidszorg/GGD extra inzetten op deze periode.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Steeds meer raken we hiervan doordrongen, zeker als we de verhalen horen over pijnlijke vechtscheidingen.

Effectieve ondersteuning

Door in 2015 de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. We zijn een eind op weg, maar om de transformatie echt te laten slagen:

- ⊕ zal er verder ingezet moeten worden op voldoende middelen van het Rijk voor deze taak;
- ⊕ en vooral ook op een integrale blik op de achtergrond van de problemen van kinderen en jongeren die zich melden bij de jeugdhulp.

De ChristenUnie pleit verder voor preventie en vroeg-signalering, want jongeren en hun ouders zijn erbij gebaat als op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is. Zo licht of zo zwaar als nodig is. Hiervoor is het nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals één plan maakt. Kinderen hebben fundamenteel recht om op te groeien in een gezin. Daarom bouwen we de residentiele jeugdzorg af. Soms kan dat niet, dan zoeken we een pleeggezin, zo nodig bieden we maatwerk of kijken we of een gezinshuis een oplossing is.

In het hulpverleningstraject willen we de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. Jeugdzorg moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die echt ondersteuning nodig hebben.

Om snel hulp te kunnen aanbieden is het belangrijk om de zorg dichtbij plekken te organiseren waar kinderen verblijven. Dit kan door het onderwijs samen met jeugdzorg arrangementen te laten ontwikkelen of de jeugdzorg op scholen spreekuren te geven. Vanwege leerplicht is het schoolgebouw en/of het onderwijs vindplaats (en handelingsplaats) van ondersteuning. De ChristenUnie pleit ervoor expertise in de kinderopvang of school te halen. Dit om stevig in te zetten op preventie en te voorkomen dat op termijn doorstroming naar duurdere en zwaardere vormen van zorg nodig is. Tegelijkertijd ondersteunt het de leerkracht die met zijn of haar zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional, die de zorg overneemt. Ook willen wij passend onderwijs en jeugdzorg zoveel mogelijk ont-schotten.

- + De ChristenUnie wil via jeugdhulporganisaties ruimhartig investeren in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen om het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen en zwaardere hulpverleningstrajecten te voorkomen.
- + Ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een PGB identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg zelf niet heeft ingekocht.
- + De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.
- + Multi-probleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken en daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, één coördinator belangrijk.
- + Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar vooral op kwaliteit;
- + Voordat het wetsvoorstel voor het vereenvoudigen van de keten rond jeugdbescherming door de Tweede Kamer is goedgekeurd, is het van belang dat er op regionaal niveau door de Jeugdbescherming, het lokale team, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming nauw wordt samengewerkt om dubbel werk en tijdverlies te voorkomen.
- + Jongeren die mantelzorger zijn, worden optimaal ondersteund vanuit de Wmo, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben;
- + De gemeente Veere biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding.
- + De gemeente ondersteunt de werving van pleegouders en zorgt voor voldoende deskundige ondersteuning, zodat kinderen, als dat wenselijk is opgevangen kunnen worden in hun eigen omgeving en pleegouders het volhouden.
- + Voor het versterken van preventie en vroeg-signalering werkt de gemeente zoveel mogelijk samen met professionals in het onderwijs en in de vroeg- en voorschoolse voorzieningen.
- + De gemeente monitort het aantal thuiszittende kinderen op de basisscholen en ontwikkelt samen met professionals en scholen een aanpak. De gemeente kijkt actief waar ze ouders met kinderen die niet goed in het reguliere onderwijs passen/niet worden geaccepteerd door scholen kan helpen.
- + Jongeren tussen de 13 en 18 jaar oud die op straat zwerven (dus niet naar school gaan), vallen tussen wal en schip. Deze groep moet beter in beeld komen en er moet een aanpak voor ontwikkeld worden.

Kleine scholen zijn vaak scholen die sterk geworteld zijn in hun omgeving. De ChristenUnie heeft zich zowel landelijk als op lokaal niveau ingezet voor kleine scholen. Dat blijft de ChristenUnie in de komende tijd doen. De ChristenUnie is voor de vrijheid van onderwijs. En alle onderwijs is bijzonder. Dit houdt in dat ouders, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen en dat de gemeente de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteert. Ouders behouden in Veere de vrijheid van schoolkeuze.

Er is een sterke tendens in de samenleving om kinderen eerder te laten beginnen met leren. De ChristenUnie vindt dat dit een keuze is van ouders zelf. In het geval er sprake is van (taal)achterstanden wijzen consultatiebureaus ouders actief op de mogelijkheden van Vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

- + Het is belangrijk dat ouders van deze mogelijkheden gebruik maken en dat, als zij daar de middelen niet voor hebben, deelname door de gemeente wordt bekostigd.

Helaas ontstaan er regelmatig problemen bij de overgang van kinderen en jongeren van de ene naar de andere vorm van onderwijs. Om die reden stimuleert de gemeente, met oog en waardering voor de eigenheid en identiteit van scholen, samenwerking tussen voor- en voerschoolse voorzieningen en het onderwijs, maar ook de samenwerking tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs en het onderwijs dat daarop volgt. De ChristenUnie stimuleert een warme overdracht (van leerlingen van het PO naar het VO; niet van dossiers of nummers) zeker waar het gaat om kwetsbare jongeren.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt in Veere meer gaan samenwerken. Dat kan door actief de samenwerking te zoeken, bijvoorbeeld door aan te haken bij groepen die dit al doen, zoals ondernemersverenigingen, een lokaal netwerk, maar bijvoorbeeld ook door in haar aanbesteding te stimuleren dat plaatselijke aannemers stageplekken beschikbaar stellen. Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval in samenwerking met de schoolbesturen en de jeugdzorg.

- + De ChristenUnie vindt het de verantwoordelijkheid van de gemeente om het goede voorbeeld te geven ten aanzien van de nieuwe burgerschapsopdracht en om scholen daarbij te ondersteunen.
- + De ChristenUnie wil dat de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven in gemeente Veere. Hierbij vooral aandacht voor arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen.
- + De ChristenUnie wil dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt voor haar deel t.a.v. de onderwijshuisvesting, waarbij ontwikkeling en vernieuwing van onderwijs wordt gestimuleerd er aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat.
- + Veere versterkt waar mogelijk de samenwerking met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs PO en VO.
- + De ChristenUnie ziet voor de gemeente een stimulerende rol, en waar nodig faciliterend, om projecten te ondersteunen op het vlak van
 - o het bevorderen van leesvaardigheid, bijvoorbeeld door ondersteuning van leesclubs en taal- en leesstimuleringsprogramma's;
 - o het voorkomen van pesten;
 - o het versterken van gelijke kansen voor iedereen, mede gezien de impact van de coronacrisis;
 - o het stimuleren van cultuureducatie op de scholen.

Het is belangrijk dat ouders van deze mogelijkheden gebruik maken en dat, als zij daar de middelen niet voor hebben, deelname door de gemeente wordt bekostigd.

- + De ChristenUnie vindt het belangrijk de lokale middelen, die voor jeugdzorg en onderwijs bestemd zijn, zo beschikbaar te stellen dat de scholen er die investeringen mee kunnen doen die de ontwikkeling van de leerlingen optimaal ten goede komen (meedenkende en faciliterende gemeente).

Hoofdstuk 6 Economie

Waar staat de ChristenUnie voor?

"Politiek moet niet onderworpen zijn aan de economie, noch moet de economie onderworpen zijn aan een efficiency-gedreven paradigma van technocratie." – Paus Franciscus (*Laudato Si'*, 2015).

De ChristenUnie staat voor een economie die er is voor mensen in plaats van andersom. Een goede markt komt tot haar recht als arbeid en kapitaal geen tegengestelde krachten zijn en als ondernemers, werkgevers en werknemers van elkaars talenten profiteren.

Bedrijven en ondernemers in Veere zijn onmisbaar. Ze zijn van grote waarde voor onze economie en leefbaarheid. Ze creëren werk en zorgen voor innovaties.

Een sterke lokale en regionale economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven.

6.1 Duurzame werkgelegenheid

Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent. De Coronacrisis heeft laten zien hoe sterk bedrijven ook afhankelijk zijn van een goed functionerende overheid. Aan de andere kant mogen we van ondernemers en bedrijven vragen om ook dienstbaar te zijn aan de lokale samenleving.

De lokale overheid speelt, samen met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere overheden, een belangrijke rol in de versterking van de regionale arbeidsmarkt en de (regionale) circulaire economie. Het MKB is onmisbaar voor werkgelegenheid, de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. De ChristenUnie komt op voor ondernemers.

- ⊕ De gemeente moet goede voorwaarden scheppen, en lokaal en regionaal en (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap stimuleren.
- ⊕ Ondersteuning van starters en doorgroeiers. Succesvolle ondernemingen zijn allemaal ooit klein begonnen. Het is belangrijk dat de lokale overheid starters op de arbeidsmarkt ondersteunt met goede werkplekken, waar afstemming, kruisbestuiving en ondersteuning kan plaatsvinden.
- ⊕ Sociale ondernemers krijgen een grotere kans bij aanbestedingen en overheidsinkoop; Bij alle aanbestedingen is social return een voorwaarde.
- ⊕ Voor ondernemers is er één (digitaal) loket waar men met alle (aan)vragen terecht kan.
- ⊕ Bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte betreft de gemeente ondernemers bij de planning en de werkzaamheden om draagvlak te creëren en de overlast te beperken.

ZZP-ers

Veel mensen werken tegenwoordig zonder in loondienst te zijn, bijvoorbeeld als zelfstandige zonder personeel (ZZP-er). Soms verdienen zij minder dan nodig is om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De gemeente moet wat de ChristenUnie betreft actief gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheden om hen zo nodig te ondersteunen.

Het voeren van een bedrijf aan huis moet een kleine zelfstandige niet onnodig moeilijk worden gemaakt.

- ⊕ Er moet een gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers zijn en de mogelijkheid van flexplekken in publieke ruimten voor startups/kleine ondernemingen moet worden onderzocht. Multi Functionele Accommodaties (nieuwe gemeenschapshuizen met meerdere functies die de gemeente in verscheidene kernen bouwt) zouden daar eventueel een geschikte locatie voor kunnen zijn.

Duurzame bedrijven en duurzame bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen in Veere zijn een visitekaartje van de gemeente. Het zijn de plaatsen waar geld verdiend wordt, ondernemers elkaar ontmoeten en banen worden gecreëerd, maar ook plaatsen waar inwoners de hele dag verblijven om te werken.

- ⊕ In overleg met het bedrijfsleven gaan we leegstand voorkomen. In Veere zetten we in op herstructurering van bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan veranderende behoeftes van bedrijven aan ruimte. Leegstand trekt criminaliteit aan.
- ⊕ Een ondernemersfonds of een BIZ (bedrijven investeringen zone) kan ondernemers helpen om gezamenlijk bij te dragen aan een beter ondernemersklimaat.
- ⊕ We zorgen voor goede bereikbaarheid per OV en fiets.
- ⊕ We maken bedrijventerreinen aantrekkelijker door groene ruimtes toe te voegen zodat er gesport en gewandeld kan worden in de pauzes en avonduren.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat de gemeente samen met de ondernemers inzet op energiebesparing bij bedrijven en opwekking van duurzame energie.
- ⊕ De ChristenUnie is tegen 'verdozing' van het buitengebied. We verzetten ons tegen de bouw van distributiecentra en datacenters in ons groene gebied. Uitbreiding van bedrijventerreinen moet gepaard gaan met een kwalitatief hoog niveau van landschappelijke inpassing.

6.2 Werken en rusten

De ChristenUnie hecht grote waarde aan een goede balans tussen werken, zorgen en rusten. De ontwikkeling naar een 24-uurs economie lijkt niet te stoppen. Tegelijkertijd zien we mensen op zoek naar meer rust en onthaasting. De coronacrisis heeft die behoefte onderstreept. Onze samenleving en economie gedijen als er rustmomenten zijn. Vanuit onze christelijke levensovertuiging genieten wij van de zondag als collectief rustmoment. God geeft ons niet voor niets zes dagen om te werken, en een zevende dag om te genieten van rust, kerkdiensten, verstillen en van gezin en familie.

In veel kernen is de zondagsrust verdwenen door de opkomst van het toerisme. In enkele kernen zijn de winkels op zondag nog dicht. De ChristenUnie wil dit zo houden.

6.3 Recreatie en toerisme

Veere is van oudsher een recreatie-gemeente. Daardoor zijn er veel recreatie-ondernemers en is er relatief veel verblijfsaccommodatie. Veel mensen hebben een baan in de recreatie. Door de recreanten of badgasten zoals ze in Veere genoemd worden, is het voorzieningenniveau in veel kernen van een hoog niveau. Zo beschouwd is het toerisme van groot belang voor Veere. Tegelijk moeten het eigen karakter van de gemeente en de rust en ruimte behouden blijven. We zien vooral de laatste jaren dat de recreatiedruk sterk toeneemt, omdat meer badgasten Veere kiezen als plaats om vakantie te

houden of een dagje naar het strand te gaan. Mede daardoor is het aantal verblijfseenheden fors gegroeid. Voor veel bedrijven is het moeilijk om personeel te werven. De ChristenUnie vindt dat het aantal bedden waarin badgasten kunnen overnachten niet verder moet stijgen. De beschikbare ruimte moet benut worden om huizen te bouwen voor de eigen inwoners.

We zetten in op kwaliteitstoerisme. Daarom zullen wij recreatieondernemers stimuleren te vernieuwen en te verduurzamen.

- + Naast de ontsluiting van onze toeristische trekpleisters gaan we inzetten op het optimaliseren, uitbreiden en verbreden van fiets- en wandelroutes, voor zowel recreatie als het woon-werk verkeer.
- + Door het wegvallen van de provinciale VVV-organisatie is de onthaalfunctie voor toeristen goeddeels verdwenen. De ChristenUnie zet zich in om de VVV-functie nieuw leven in te blazen, samen met inwoners en lokale ondernemers. De pilot met Tourist Information Points is een succes en willen wij omzetten in een structurele constructie met bijbehorende financiering.

6.5 Waardering van voedsel

Het consumeren van producten die in de streek zijn verbouwd, maakt mensen bewust van wat men eet. Dat voorkomt tevens dat voedsel van ver wordt aangevoerd, waardoor het milieu onnodig wordt belast. De lokale overheid kan een andere eetcultuur bevorderen door bij te dragen aan meer lokale, biologische en gezondere producten en voedselketens.

- + We stimuleren het oprichten van regionale voedselmarkten, met gebiedscoöperaties, boerderijwinkels die het voedsel rechtstreeks van boeren naar inwoners brengen.
- + Verbinding tussen school, voedsel en natuur. Elke basisschoolklas krijgt de gelegenheid om een (circulaire) boerderij te bezoeken, een schooltuin aan te leggen of een excursie naar een natuurgebied te maken. Zo kunnen leren kinderen wat gezond voedsel is, hoe dat duurzaam kan worden geproduceerd en wat voor impact voedsel heeft. Bovendien kan dit behulpzaam zijn bij het onderwijs over duurzaamheid en klimaatverandering in het algemeen en specifieke onderwerpen als vegetarisme en recycling.
- + De komende periode wil de ChristenUnie dat de gemeente samen met boeren, voedselproducenten en de (super)markt gaat inzetten op het promoten van het eten van lokale producten.

6.6 Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving.

- + Bij het opstellen van een visie op het buitengebied wil de ChristenUnie inzetten op een toekomstbestendige agrarische sector. Kernwoorden: Kringlooplandbouw, lokale voedselketens en de boer als medebeheerder van de openbare ruimte.

Hoofstuk 7 Meedoen op de arbeidsmarkt

Waar staat de ChristenUnie voor?

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen en mensen contacten aangaan met anderen. In Veere zijn er in verschillende sectoren van de arbeidsmarkt tekorten. De gemeente moet zich inzetten om met een mix aan maatregelen in samenwerking met opleiders, andere overheden en het bedrijfsleven de tekorten op de arbeidsmarkt op te lossen.

In onze gemeente maken mensen gebruik van de bijstand/participatiewet. Het is goed dat we veel regelingen hebben om deel blijven nemen aan de samenleving, en om een fatsoenlijk inkomen te hebben. Er zijn daarnaast teveel mensen die ondanks een baan dichtbij of onder de armoedegrens leven. Ook het langdurig gebruik maken van regelingen maakt dat mensen steeds verder wegzakken in structurele armoede. Dit willen we niet laten gebeuren.

We leven in één van de rijkste landen ter wereld maar ook in Nederland is armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden. Dat geldt ook voor inwoners van Veere. Er is verborgen armoede. De ChristenUnie vindt dat niemand in Veere aan zijn of haar lot mag worden overgelaten. Dit vraagt niet alleen om een goede manier van omgaan met de sociale zekerheid maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken.

Door de toeslagenaffaire zijn vele mensen de overheid als vijand gaan beschouwen. De ChristenUnie wil dat vertrouwen terugwinnen en maakt zich sterk voor een overheid die zich verdiept in de situatie waarin mensen zich bevinden en zet zich in om in schrijnende gevallen tijdige en adequate ondersteuning te bieden. Het oplossen van de noden van mensen gaat bij de ChristenUnie boven de systeemafspraken en de uitvoeringsregels.

- + De ChristenUnie in Veere zet zich in voor een bijstandsbeleid vanuit vertrouwen en de menselijke maat waar mensen een fatsoenlijk inkomen hebben en zelf regie houden over hun leven.
- + De ChristenUnie zet zich in voor positief bijstandsbeleid waarin mensen niet gezien worden als een kostenpost, maar ondersteund worden om een bijdrage te leveren aan de buurt en gemeente waar ze wonen. De gemeente is daarin een betrouwbare partner die met vertrouwen in mensen, uitgaat van mogelijkheden van inwoners en daarin niet de regels leidend laat zijn. Dit kan door bijvoorbeeld te werken met sociale coöperaties, regelluwe zones en vormen van regelarme bijstand.
- + Solidariteit komt van twee kanten. Dit betekent dat er rechten zijn maar ook plichten. De gemeente staat daarin dicht bij haar inwoners en helpt bij het herstellen van een fout. We bestempelen mensen niet zomaar als fraudeur. Wanneer mensen bewust misbruik maken van regelingen, fraude plegen of niet willen werken, stellen we duidelijk een grens en is er geen recht meer op uitkering.
- + In Veere zijn we alert op arbeidsdiscriminatie op welke grond dan ook. De gemeente zelf moet ook oog hebben voor ongelijkheid in eigen beleid.
- + Het CBS hanteert een definitie die armoede gelijkstelt aan een absoluut laag inkomen t.o.v. het gemiddelde inkomen. Dit model is oneerlijk zodra het gemiddeld inkomen stijgt (los van inflatie). De gemeente Veere neemt deze definitie in eigen statistieken, rapporten e.d. niet over, maar gebruikt de Europese relatieve definitie om te bepalen of mensen onder de armoedegrens leven.

7.1 Aan het werk

De arbeidsmarkt is constant aan het veranderen. Naast vaste contracten bij bedrijven, beginnen steeds meer mensen voor zichzelf als ZZP-er.

Binnen de zorg, logistiek, en de bouw volgen de technologische ontwikkelingen elkaar snel op. Nieuwe beroepen komen op en mensen die al lang in een bedrijf werken, zullen vaker moeten worden bij- of omschoold. Voor de een is dat vanzelfsprekend, voor de andere persoon is dat lastig. Vooral jongeren zijn daarin kwetsbaar.

- + De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt op zowel de korte als middellange termijn.
- + De gemeente Veere stimuleert vestigingsbeleid voor bedrijven waarvan de werkgelegenheid aansluit bij de plaatselijke behoefte/scholing.

Voor mensen met een beperking moet het vanzelfsprekend zijn dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nou betaald, of via vrijwilligerswerk is. De gemeente geeft hier zelf het goede voorbeeld in en maakt bedrijven enthousiast hiervoor, ook door ze te ontzorgen.

Mensen met een beperking verdienen aandacht en begeleiding op de werkvloer door een coach of een collega die kennis heeft van de problemen die ze dagelijks ervaren. Dit zorgt voor meer begrip van collega's en meer werkplezier bij de werknemer. Het is belangrijk dat UWV en gemeenten deze ondersteuning inkopen/aanbieden. Daarbij zijn we alert op misbruik van 'gratis werk' (zoals werkervaringsplaatsen) dat ten koste gaat van reguliere arbeidsplaatsen.

Re-integratietrajecten die de kansen op betaald werk aantoonbaar verhogen moeten juist worden gestimuleerd.

De ChristenUnie vindt het belangrijk te benadrukken dat mensen meer zijn dan alleen hun verdienvermogen. Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving kan, zeker voor het welbevinden van iemand heel waardevol zijn. Daarin ligt een belangrijke taak voor het Sociaal-Werk-bedrijf (Orion).

- + De gemeente neemt, in samenwerking met het bedrijfsleven verantwoordelijkheid voor voldoende participatiebanen.
- + De gemeente zet in op meerjarige projecten en programma's van vrijwilligers waarbij kwetsbare doelgroepen meerjarig worden ingezet in het bedrijfsleven en/of maatschappelijk organisaties.
- + De gemeente zoekt in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken en naar begeleiding vanuit de samenleving via vrijwilligers.
- + De gemeente zet zich extra in om mensen met psychische klachten aan het (vrijwilligers)werk te krijgen.
- + In Veere komt er maximale ruimte voor alternatieve re-integratietrajecten, en vormen van regelarme bijstand. Bijvoorbeeld door het instellen van regelluwe zones, het doen van parttime werk, duidelijk beleid m.b.t. giften en bijverdiensten en door het mogelijk te maken een eigen bedrijf of onderneming te starten met behoud van uitkering. De gemeente zorgt er voor dat er een goed vindbare plek is waar jongeren, werkzoekenden, mensen met een beperking, nieuwkomers en werkgevers tot een optimale match kunnen komen.

Nieuwkomers en arbeidsmigranten

Voor nieuwkomers is het voor een goede integratie van belang dat zij snel aan de slag kunnen. Ook voor hen geldt: hoe eerder, hoe beter.

- + Vluchtelingen wordt maatwerk geboden om een opleiding te volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen. Binnen de nieuwe inburgeringswet zijn hiervoor voldoende mogelijkheden.
- + De gemeente Veere zorgt dat er een goede verbinding is tussen de nieuwe inburgeringswet en de ondersteuning bij en bemiddeling naar werk.

Ook in onze gemeente werken en wonen arbeidsmigranten. Zij zijn voor onze lokale economie belangrijk maar vormen een kwetsbare doelgroep. Regelmatig hebben zij te maken met uitbuiting, mensenhandel, slechte woonomstandigheden en door de taalbarrière is het moeilijk deel uit te maken van onze Veerse samenleving. De ChristenUnie is voorstander van lokaal beleid dat bijdraagt aan integratie en dat het risico op uitbuiting, dakloosheid en overlast beperkt.

7.2 Armoede en preventie

Ook in Veere groeien sommige kinderen in armoede op. De ChristenUnie wil armoede bestrijden. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert veel stress op.

- + Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen, moet maximaal worden ingezet op preventie en vroeg-signalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Wij willen de vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie over gaat doorbreken. Scholen, sportverenigingen, voedsel- en kledingbanken, huisartsen en diaconieën zijn hebben een signaleringsfunctie voor het vinden van armoede onder kinderen.

Armoederegelingen zijn bedoeld om mensen en gezinnen te helpen. Nu is het een wirwar van regels die veel administratieve rompslomp veroorzaakt. De ChristenUnie wil dat gezinnen optimaal gebruik maken van de regelingen. Dit is onderdeel van één gezin, één plan en één regisseur. Deze regisseur zorgt ervoor dat op alle fronten wordt meegedacht: werk en opleiding, maar ook goed in je vel zitten (psychische en fysieke gezondheid) zijn belangrijke factoren. Om geldstress te voorkomen wil de ChristenUnie dat de gemeente voor schulden een gezinsaanpak hanteert. De regisseur bewaakt deze gezinsaanpak.

Jongeren zijn financieel kwetsbaar. Een integrale aanpak is voor hen heel belangrijk. Omgaan met financiën maakt onderdeel uit van het preventieve programma van de gemeente.

- + Er moet doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over geld en budgetbeheer aangeboden worden bij de vindplaatsen van armoede.
- + De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat zij betalingsachterstanden tijdig melden en er pas tot (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst actief hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen.
- + Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid kosten geld. De gemeente zorgt dat ook de minima in Veere mee kunnen doen en profiteren van een lagere energierekening.
- + De ChristenUnie wil dat voorzieningen voor hulp en financiële ondersteuning beter bekend zijn bij de doelgroep, bijvoorbeeld door gebruik te maken van een duidelijke Voorzieningenwijzer die kan worden toegelicht op de vindplaatsen van armoede. Er zijn in de gemeente coaches beschikbaar die mensen helpen in aanmerking te komen voor voorzieningen waar ze recht op hebben.
- + De toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen is zo laagdrempelig mogelijk.
- + Bij regelingen voor minima moet de gemeente rekening houden met de groep die qua inkomen net boven de bijstandsnorm zit.

Schulden

Om te voorkomen dat voor zowel mensen zelf, als ook voor schuldeisers en de samenleving de gevolgen van schulden zich in rap tempo opstapelen, vindt de ChristenUnie dat de gemeente snelle en toegankelijke schuldhelpverlening moet bieden. De gemeente Veere vermijdt ingewikkelde bureaucratie.

- + Na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhelpverlening terecht kunnen. De ChristenUnie zet in op kortere schuldhelptrajecten met goede begeleiding, zodat mensen sneller zicht hebben op een schone lei. Hierbij kunnen ook organisaties als Humanitas en Schuldhelpmaatje betrokken worden.
- + Bij dakloosheid door huurschuld werken we in Veere aan een gezamenlijke oplossing met woningcorporaties.
- + In Veere worden gezinnen met kinderen onder de 12 niet uit hun woning gezet. Corporaties mogen zich niet als preferente schuldeiser opstellen.
- + De gemeente gaat volgens de Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening 2021 schulden overnemen en onderhandelen met crediteuren. Mensen met schulden betalen af aan de gemeente.

Hoofdstuk 8 Wonen en ruimte

Waar staat de ChristenUnie voor?

Ieder mens heeft ruimte nodig. Ruimte om te wonen, te werken, te reizen en te recreëren. Maar de ruimte is beperkt, belangen botsen. Natuur, stikstof, woningnood, klimaat en economie, produceren en consumeren; de keuzes van de ChristenUnie zijn ingegeven door het beschermen van het natuurlijk evenwicht dat God in de schepping heeft gelegd. Duurzaam ruimtegebruik is het uitgangspunt.

Wonen gaat over zoveel meer dan stenen stapelen. Wonen gaat over samenleven, over samenhang, over gemeenschappen in een straat, buurt of wijk.

De ChristenUnie knokt voor de kansen van starters en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen.

8.1 Wonen

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk, dat is voor ons allemaal belangrijk. In Veere is een tekort aan sociale huurwoningen (tot €45.000,- inkomen) en een tekort aan betaalbare koopwoningen voor starters op de woningmarkt. Daarnaast is een relatief groot deel van de woningvoorraad niet klimaatneutraal. De beschikbaarheid van de juiste en voldoende woningen gaat helaas niet vanzelf.

De ChristenUnie wil dat de gemeente Veere met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw. De ChristenUnie knokt voor de kansen van starters, alleenstaanden en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen.

Dat is nodig om onze bevolking vitaal te houden. De bevolking van Veere krimpt en veroudert in snel tempo. Jongeren trekken nog steeds massaal weg uit Veere na het afronden van hun opleiding (ontgroening). De ChristenUnie wil door het bouwen van een ruime hoeveelheid betaalbare huur- en starterswoningen jongeren en statushouders aan de gemeente binden. Dat is nodig om de tekorten op de arbeidsmarkt op te lossen en de samenleving vitaal te houden.

- + De gemeente gaat onderzoek doen naar een slim beleidskader dat Veere in staat stelt om starters en ouderen bij de gunning van gemeentelijke kavels/huurwoningen een voorrangspositie te geven in hun eigen kern.

De grondprijs vormt een substantieel deel van de bouwkosten van een woning.

- + De komende vier jaar verstrekt de gemeente bouwgrond (voor zover de gemeente nog een groundbank bezit) om niet aan de woningcorporatie zodat sociale huurwoningen gebouwd kunnen worden tegen lage kosten. Bij verkoop van de woningen betaalt de corporatie alsnog de grondprijs (uitgestelde betaling). Met die regeling kan de gemeente zonder problemen statushouders huisvesten. Statushouders kunnen helpen de spanning op de arbeidsmarkt te verminderen.
- + Dezelfde regeling geldt voor starters op de woningmarkt met een inkomen van maximaal €65.000,- per jaar. Ook zij krijgen de grond om niet en betalen pas achteraf bij verkoop aan de gemeente.

Keuzes die we nu maken, hebben gevolgen voor de leefomgeving van toekomstige generaties. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol. Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen (krimp en/of groei) maken het mogelijk en noodzakelijk dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar hergebruik, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herstructurering van al bebouwd gebied. De bestaande woningvoorraad moet snel klimaatneutraal gemaakt worden. Huiseigenaren die dat niet zelf kunnen betalen krijgen van de gemeente een onafhankelijke adviseur die een subsidie kan verstrekken van €4000,-. De gemeente Veere zal duidelijke keuzes moeten maken. Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar inwoners bij betrokken moeten worden, want het gaat tenslotte over de kwaliteit van de eigen leefomgeving.

Beschikbare woningen

- + Het woonbeleid van de gemeente Veere moet gebaseerd zijn op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen. In de gemeentelijke woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven. Naast woningcorporaties, krijgen ook kernen en huurdersverenigingen wat de ChristenUnie betreft een prominente rol bij het opstellen van deze visie.
- + Strategisch bouwen. Om groene ruimte buiten én binnen de kernen te behouden, blijven we inzetten op slimme binnenstedelijke verdichting. Tegelijk onderkennen we dat de woningbouwopgave zo groot is, dat aan bouwen op landbouwgrond niet valt te ontkomen. Conform de ladder duurzame verstedelijking staan we dat beperkt toe. Aan de randen van de kernen in Veere biedt dat mogelijkheden om aantrekkelijke woonlandschappen tot stand te brengen in combinatie met natuurontwikkeling (organisch groeien)..
- + De ChristenUnie is voor het krachtig handhaven van het tweede woningbeleid in Veere, zodat huizen permanent bewoond worden. In dorpskernen geldt in principe een zelfbewoningsplicht bij nieuwbouw en aankoop van woonhuizen.

Ouderen

De ChristenUnie wil dat de gemeente Veere de komende periode fors gaat investeren in (aangepaste) woningen en gemeenschappelijke woonvormen voor onze ouderen. Collectieve woonvormen zijn belangrijk omdat ze zorgen voor onderling contact, gezelschap en burenhulp. Ook bevordert het realiseren van voldoende woningen voor ouderen de doorstroom op de woningmarkt.

- + Er komt in Veere ruimte voor woonzorgprojecten maar ook voor meer-generatiewoningen. In Serooskerke wordt een aansprekend voorbeeld daarvan gerealiseerd.
- + Een vast te stellen percentage van de nieuw te bouwen woningen in Veere reserveren we voor passende woonvormen voor ouderen. Bovendien wordt toegankelijkheid standaard meegenomen bij nieuwbouw, zodat alle nieuwe woningen levensloopbestendig zijn.
- + Veere bouwt zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen en wijken, waardoor men langer in het eigen huis kan blijven wonen. Dit kan niet zonder een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Eventuele belemmeringen in de regelgeving neemt de gemeente weg. Woningcorporaties grijpen renovaties aan om woningen levensloopbestendig te maken.
- + In Veere onderzoeken we de mogelijkheden voor 'duo-wonen': Jongeren en senioren delen een te grote (senioren)woning, zodat jongeren een woonstart kunnen maken en er tegelijk sprake is van een bepaalde mate van ondersteuning voor de oudere(n).

Woningcorporaties

De ChristenUnie wil dat de gemeente Veere woningcorporaties de ruimte geeft om innovatief, vraaggericht en toekomstbestendig te kunnen bouwen, maar vraagt daarbij wel duidelijke kaders via een gemeentelijke woonvisie. In deze woonvisie moet aandacht zijn voor ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. De komende raadsperiode moet er een plan zijn hoe we in Veere de bestaande woningvoorraad volledig gaan verduurzamen.

Woningcorporaties dragen zorg voor voldoende sociale huurwoningen. Woningcorporaties hebben een blijvende taak ten aanzien van de leefbaarheid, op het niveau van de buurt en de wijk. Daarbij organiseren corporaties het leefbaarheidsbeleid niet alleen voor maar vooral mét de bewoners.

- ⊕ De gemeente zorgt samen met de wooncorporaties voor dat er voldoende sociale huurwoningen beschikbaar zijn voor speciale doelgroepen (ambulante cliënten beschermd wonen, statushouders, tienermoeders, arbeidsmigranten.)
- ⊕ De gemeente besteedt in de prestatieafspraken met de woningcorporaties aandacht aan:
 - de beschikbaarheid van goede sociale huurwoningen;
 - de leefbaarheid in wijken en de sociale koopsector;
 - eventuele verkoop bestaande voorraad woningen;;
 - aantal nieuw te bouwen woningen;
 - verduurzaming van bestaande woningen;
 - duurzaamheid als norm bij nieuwbouw;
 - aantal te vestigen statushouders en andere doelgroepen zoals mensen vanuit de beschermde woonvorm naar zelfstandig wonen met ambulante begeleiding;
 - ontwikkeling van maatschappelijk vastgoed.

Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 3: Energie, klimaat en milieu

8.2 Ruimte

Een belangrijk deel van het dagelijks werk van de gemeente heeft te maken met de openbare ruimte. Een belangrijk deel van ons leven maken we gebruik van gemeentelijke voorzieningen. De straatverlichting werkt, de straat ligt er netjes bij, er zijn bosjes en grasvelden. Stel je eens voor dat we het zonder openbare verlichting moesten doen! Of dat het vuil niet wordt opgehaald? Met dit dagelijks werk draagt de gemeente bij aan ons geluk.

De openbare ruimte heeft invloed op onze gezondheid. Als we wandelen, kunnen spelen, hardlopen, of fitnessen in de buitenruimte. Een hardlooprondje wordt spannender als er een start en finishstreep op de weg staan.

Ook Veere moet zich voorbereiden op klimaatverandering. Er komen meer hoosbuien en meer hittegolven. Juist bij de inrichting van de openbare ruimte moet je daar nu keuzes in maken, vindt de ChristenUnie. Met meer ruimte voor water en groen worden de kernen robuuster. Tegelijk geeft dit weer meer kansen voor biodiversiteit.

Ook voor ons gevoel van veiligheid, de vrijheid om anderen te ontmoeten en contacten te leggen is een goede, sociaal veilige, openbare ruimte van levensbelang. De ChristenUnie denkt dan ook aan groepen die minder makkelijk hun weg vinden mensen met rollator, blindenstok, of kinderwagen, iedereen moet in onze gemeente zijn of haar weg kunnen vinden.

- ⊕ Bij het aanbesteden van onderhoud en aanleg van de openbare ruimte probeert de gemeente Veere zoveel mogelijk van de Sustainable Development Goals na te streven.
- ⊕ In Veere is er voldoende ruimte voor kinderen om te spelen, in veilige speeltuinen, maar ook in bosjes om hutten te kunnen bouwen en in bomen te klimmen.
- ⊕ De openbare ruimte daagt uit tot spelen en bewegen, ook voor volwassenen.
- ⊕ De openbare ruimte geeft ruimte aan water en groen om klimaatverandering op te kunnen vangen. Stortbuien kunnen zo beter opgevangen worden, bij hete zomers gaan we zo hittestress tegen.
- ⊕ Onze gemeentelijke gebouwen krijgen zo veel mogelijk groene gevels en daken.
- ⊕ Ontwerp de openbare ruimte op en top toegankelijk.
- ⊕ De gemeente geeft ruimte en eventueel middelen aan inwoners om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden.
- ⊕ Open landschappen behouden, versnippering voorkomen. Open landschappen mogen niet steeds kleiner worden. Verrommeling, versnippering en opdringerige zichtlocaties langs wegen willen we tegengaan.
- ⊕ De ChristenUnie vindt goed beheer en onderhoud belangrijk. Het wegwerken van de onderhoudsachterstand van bruggen heeft prioriteit.
- ⊕ Boven openbare ondergrondse afvalcontainers en rond bushokjes plaatst de gemeente zoveel mogelijk groen, gras en bloemen om op een positieve manier zwerfval tegen te gaan.

Bouwen en architectuur

Bij de bouw van woningen en publieke gebouwen bevorderen we democratie en inspraak en richten we ons niet op het creëren van anonimiteit, maar van een thuis.

- ⊕ De gemeente houdt rekening met de geschiedenis en de eigenheid van een plaats. We hanteren lokale bouwstijlen waar mogelijk en voor de hand liggend.
- ⊕ De ChristenUnie wil de ruimte zo inrichten dat het geen doorgangplaats is waar mensen zo kort mogelijk willen zijn, maar juist een aangename plek om te vertoeven. Om winderige en donkere straten te vermijden, moet hoogbouw (meer dan vier verdiepingen) waar mogelijk worden voorkomen en dragen we zorg voor beschutte plaatsen en veel (beschuttend) groen.

Niet projectontwikkelaars, investeerders of architecten, maar gebruikers zijn de reden van een gebouw.

- ⊕ In lijn met de participatiegedachte van de Omgevingswet biedt de gemeente toekomstige gebruikers/eigenaren en omwonenden de kans vanaf een vroeg stadium van het ontwikkelingsproces in gezamenlijkheid tot een pakket van voorwaarden te komen over hoe gebouwen eruit moeten gaan zien. Beperkingen worden daarbij enkel gevormd door omgevingsbeleid en verordeningen, bouwvoorschriften/eisen, het beschikbare budget en technische onmogelijkheden.

Omgevingswet

Per 1 januari 2023 komt een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden voor participatie. De nieuwe wet moet bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie die niet alleen het ruimtelijke domein aangaat, maar ook het sociale- en gezondheidsdomein.

- ⊕ De ChristenUnie is voor een goede participatieverordening waarin beschreven staat hoe de participatie van burgers vormgegeven moet worden. Vooral: laat de gemeente daarin een goed voorbeeld geven.
- ⊕ We pleiten voor een goede omgevingsvisie op gemeentelijk niveau; bij voorkeur gemaakt in dialoog met de bewoners van de verschillende (sub-)wijken;

- + Belangrijk is ook een goed werkend DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). De gemeente streeft een hoog ambitieniveau voor digitale ontsluiting na. Niet (alleen) de letter, maar de geest van de wet is leidend.
- + Er is goede ondersteuning voor burgers die niet (zo) digitaal vaardig zijn.
- + Bij de uitvoering van de Omgevingswet werkt de gemeente Veere nauw samen met de Provincie en de Waterschappen.
- + De gemeente analyseert waar eigen beleid/regelgeving onnodig overlapt met die van andere overheden. Waar bevoegdheden en kerntaken voor beleid bij andere overheden liggen, doet het college van B&W voorstellen aan de gemeenteraad om regels te schrappen. Dit bespaart kosten, maakt de zeer complexe invoering in het DSO aanzienlijk eenvoudiger en snoeit in de bureaucratie.

Groene schoolpleinen

We stimuleren groene schoolpleinen. Kinderen vinden een groen schoolplein leuker, mooier en prettiger, zijn geconcentreerder, rustiger, bewegen meer, zijn meer in contact met de natuur en hebben een uitdagendere speelomgeving. Daarnaast draagt een groen schoolplein bij aan verminderen van wateroverlast, hittestress en is het goed voor de biodiversiteit.

Natuur

De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur en voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen. De gemeente moet bijdragen aan behoud, verbetering en een harmonieuze ontwikkeling van de leefomgeving.

- + Bij de inrichting van de openbare ruimte in Veere wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen.
- + Geen bezuiniging op natuur- en milieueducatie.
- + De ChristenUnie pleit voor een revolverend landschapsfonds: Een landschapsfonds waaruit geleend kan worden om de ontwikkeling van landschapsplannen financieel te ondersteunen.

Afstemming over kwetsbare natuur bij Regionale Energie Strategie (RES)

Ruimtelijke principes en afwegingskaders voor natuur en landschap zijn voor de meeste RES'en nog onvoldoende uitgewerkt. De ChristenUnie pleit voor een goede balans tussen het belang van duurzame energieopwekking en het belang van landschappelijke waarde.

Verkeerde keuzes kunnen zeer negatieve en langdurige consequenties voor natuur en landschap hebben.

- + De gemeente Veere betreft actief de organisaties en bewoners uit de omgeving bij het uitwerken van de plannen. Anders komen we bij de uitvoering in de problemen, raken we achter in het halen van onze doelen en delft de natuur verder het onderspit.

Hoofdstuk 9 Mobiliteit

Waar staat de ChristenUnie voor?

Goede wegen, paden en OV-verbindingen zijn noodzakelijk om economische, sociale en culturele activiteiten te ondernemen. Mobiliteit brengt mensen bij elkaar. Maar de groeiende mobiliteit mag niet ten koste gaan van onze leefomgeving.

Meer dan de helft van de verplaatsingen gebeurt op korte afstand. Daarom krijgt langzaam verkeer in Veere voorrang. Dit maakt onze woonomgeving leefbaar, veilig en duurzaam.

De ChristenUnie gaat zich de komende periode verder inzetten voor verduurzaming van de mobiliteit (volledig CO₂-neutraal in 2040), voor het vermijden van overbodig zoekverkeer in de kernen en voor vergroting van het aandeel fietsen en openbaar vervoer in de totale mobiliteit in Veere.

Om deze duurzame mobiliteitstransitie te realiseren investeren we in fysiek veilige trottoirs, in meer ruimte voor de fiets met verbrede fietspaden van hoge kwaliteit, het realiseren van meer fietsparkeerplaatsen en in het handhaven van bestaande rechtstreekse busverbindingen. Daarnaast willen we bij de Provincie pleiten voor en onderzoek doen naar elektrisch gratis personenvervoer van de kustparkeerplaatsen naar het strand.

9.1 Voetgangers

Wandelpaden van en naar openbare voorzieningen wil de ChristenUnie voorzien van voldoende bankjes, zodat ook mensen die minder goed ter been zijn, geregeld kunnen rusten of elkaar ontmoeten.

9.2 Fiets

- ⊕ De ChristenUnie wil een ambitieuze fietsagenda voor Veere, gericht op groei van het fietsverkeer.
- ⊕ Er komt op de begroting een apart fietsbudget en er wordt maximaal gebruik gemaakt van subsidies van andere overheden. Inzet is door deze extra investeringen het fietsgebruik te laten groeien naar tenminste 50% van alle ritten in Veere tot 7,5 km. In samenwerking met de omliggende gemeenten en de provincie investeren we ook in veelgebruikte woon-werk routes.
- ⊕ Fietsroutes moeten comfortabel zijn en zijn tenminste twee meter breed om ruimte te bieden aan de e-bike, de racefiets en de bakfiets en om een veilige doorstroming te bevorderen. De ChristenUnie zet in op verbreding van 50 km wegen en/of aanleg nieuw fietspaden de komende vier jaar.
- ⊕ Er komen meer fietsstraten waar de auto 'te gast' is en de fiets het primaat heeft.
- ⊕ Bij winkelcentra, bushaltes, duinovergangen, culturele instellingen en overige attractiepunten komen genoeg fietsenrekken die voldoen aan de normen van Fietsparkeur zodat fietsen veilig en gebruiksvriendelijk kunnen worden gestald.
- ⊕ De gemeente gaat samen met andere gemeenten in de regio fietsvriendelijke horeca het predicaat fietscafé geven. Deze gelegenheden hebben voldoende stallingen, een sanitaire ruimte, een EHBO-uitrusting, een fietsreparatieset inclusief fietspomp, een gratis watervulpunt en bieden de mogelijkheid om elektrische fietsen op te laden.
- ⊕ Ook de twee gemeentelijke Mobiliteitshubs krijgen deze voorzieningen.

9.3 Openbaar Vervoer

- + Combinaties met doelgroepenvervoer. De provincie is verantwoordelijk voor het OV, de gemeente voor andere vormen van publiek vervoer, zoals het leerlingenvervoer. Hier gaat ongeveer even veel geld in om. Door dit vervoersaanbod te combineren op plekken en tijden waar de vraag naar OV te laag is, is veel efficiency winst te bereiken.
De gemeente zet samen met de provincie in op slimme combinaties van doelgroepenvervoer (regiotaxi's, scholierenvervoer, wmo-vervoer) en openbaar vervoer op plekken en tijden waar reguliere buslijnen onvoldoende rendabel zijn. Zo blijven ook kleine kernen ook zonder auto goed bereikbaar.
- + Vraagafhankelijk vervoer is alleen een alternatief voor OV als sprake is van korte aanmeldtijden (maximaal 1 uur) en een aantrekkelijke prijs.
- + De gemeente spant zich in om de kleine kernen goed bereikbaar te houden voor het OV. Als reguliere OV-lijnen niet haalbaar zijn, is er een goed laagdrempelig alternatief beschikbaar.
- + Private initiatieven al dan niet met inzet van vrijwilligers ziet de ChristenUnie als een belangrijke bijdrage aan de mobiliteit.

9.4 Parkeren

- + Bij nieuwbouw en herstructurering gaan we in Veere parkeren zo veel mogelijk centraal aan de rand van de wijk organiseren.
- + In Veere wenden we parkeergeld zoveel mogelijk aan om de kwaliteit van de openbare ruimte en de bereikbaarheid te bevorderen. Hierbij hebben investeringen in duurzame mobiliteit (lopen, fietsen, OV, elektrisch strandvervoer) prioriteit.
- + Zoveel mogelijk parkeerplaatsen in Veere moeten een mogelijkheid krijgen voor het laden van elektrische auto's.
- + Inwoners krijgen de mogelijkheid de eigen auto op te laden via een kabel over de stoep mits voldoende voorzorgsmaatregelen zijn genomen (voorkomen van valgevaar passanten).
- + Parkeerterreinen nemen nu onnodig kostbare ruimte in en dragen niet bij aan een leefbare woonomgeving. Buiten de toeristenseizoenen zijn het bovendien lelijke versteende gebieden. Wij willen af van deze verharding en kiezen of voor halfverharding of voor het toepassen van doorgroeitegels. Daardoor houden parkeerterreinen een groene uitstraling en kan regenwater zijn weg vinden naar het grondwater. Bij nieuwbouw moet parkeren daarom zoveel mogelijk op eigen terrein en waar mogelijk inpandig.
- + Bestaande parkeerterreinen worden waar dit ruimtelijk inpasbaar is voorzien van daken met zonnepanelen om zo bij te dragen aan de klimaatopgave.
- + Alleen in de bebouwde kom van Zoutelande, Domburg en Veere blijft het betaald parkeren op de kustparkeerplaatsen van kracht. Op alle overige parkeerplaatsen verdwijnt het.
- + In de bebouwde kom blijft het in die kernen vergunningparkeren. Bewoners krijgen twee gratis ontheffingen op kenteken en 1 gratis ontheffing waarvoor met een zeer gebruiksvriendelijke app het kenteken kan worden ingevoerd per dag. Extra dagkaarten voor gasten kosten 2,50 per dag.
- + Badgasten die in de bebouwde kom willen parkeren, betalen 1,5 keer de prijs die op de kustparkeerplaatsen geldt.

9.5 Verkeersveiligheid

- ⊕ Uitgangspunt voor het inrichten van de verkeersinfrastructuur is het Duurzaam Veilig principe: wegen zo inrichten dat voor weggebruikers de maximum snelheid al duidelijk blijkt uit de weginrichting en zij hun snelheid hieraan aanpassen.
- ⊕ De maximum snelheid binnen de bebouwde kom wordt 30 kilometer. Alleen op wegen met openbaar vervoer en ringwegen geldt 50 kilometer per uur. Er komen bovendien meer woonerven waar niet harder dan 15 kilometer per uur wordt gereden. Waar het op korte termijn niet mogelijk is om de weginrichting aan te passen aan de lagere maximum snelheid kiezen we voor tijdelijke snelheidsbeperkende maatregelen.
- ⊕ Op basis van registratie van de ongevallen brengt de gemeente tenminste elke vier jaar de zogenaamde 'gevaarlijke plekken' in beeld. In 2022 geven we opnieuw opdracht voor zo'n onderzoek en naar aanleiding daarvan komt er een voorstel om gevaarlijke plekken aan te pakken.
- ⊕ De ChristenUnie pleit voor het weren van grotere vrachtwagens uit het centrum van de historische stad Veere. Grote vrachtwagens laden hun vracht over op kleine elektrische **lorries** (stadsdistributie).
- ⊕ De gemeente zorgt voor veilige loop- en fietsroutes naar de scholen en richt de omgeving van scholen veilig in.

9.6 Automobilititeit

- ⊕ Zero-emissie-logistiek. Vanaf 2025 worden dorpscentra bevoorraadt door zero-emissie voertuigen en zijn alle vuilniswagens in de gemeente uitstootvrij. Met ondernemers gaat de gemeente verkennen of het opzetten van dorpsdistributie haalbaar is, om zo het vrachtverkeer te beperken.
- ⊕ Per dag rijden diverse pakketdiensten vele kilometers door de gemeente voor het bezorgen en ophalen van bestellingen. Een pakketautomaat bij de supermarkten zorgt ervoor dat pakketten tijdens het boodschappen doen opgehaald kunnen worden. Ook verkent de gemeente met de dorps/stadsraad of lokale ondernemers of een gezamenlijke bezorgservice opgezet kan worden om onnodige verkeersbewegingen te voorkomen.

Hoofdstuk 10 Kunst, cultuur en sport

10.1 Kunst en cultuur

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kunst, cultuur en creativiteit verrijken het leven en de samenleving. Wij mensen vormen het beeld van God als creatieve Schepper. Kunst kan confronteren, stilzetten, ontspannen, wakker schudden en verbinden. Kunst bepaalt ons ook bij de manier waarop wij als mensen het beeld zijn van God als creatieve Schepper.

In onze culturele instellingen werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van de Veerse samenleving. Kunst en cultuur zijn eerst en vooral van en voor de samenleving. De overheid vervult een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed. Kunst is ook voor en van iedereen. Het is belangrijk dat er toegankelijk aanbod van kunst en cultuur is, met name voor jongeren. Door amateurkunsten te beoefenen, ontdekken en ontwikkelen zij hun creatieve talenten.

Cultuur dichtbij

De ChristenUnie is voor cultuur in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen.

- + Cultuureducatie voor alle kinderen. Dichtbij en betaalbaar. Kinderen uit gezinnen in armoede kunnen korting krijgen of gratis deelnemen. Dit wordt ook meegenomen in subsidievoorwaarden voor culturele instellingen.
- + De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen in Veere.

Bibliotheken en overige culturele accommodaties

Voor veel inwoners van Veere is de bibliotheek de toegang tot boeken, informatie, een cursus en ontmoeting. Ook is de bibliotheek belangrijk als aanvulling op het leesonderwijs voor kinderen, laaggeletterden en nieuwkomers. De ChristenUnie wil de bestaande mogelijkheden van de bibliobus behouden. Multifunctioneel, innovatief en duurzaam denken is de oplossing om de bibliotheekfunctie voor de toekomst te behouden. Het onderbrengen van een deelbibliotheek in een basisschool en/of integraal kind-centrum is een goede zaak. Er kunnen ook creatieve, alternatieve haal- en brengsystemen worden ontwikkeld ter versterking of vervanging van het huidige bibliotheekwerk.

- + Gemeentelijke gebouwen worden zoveel mogelijk multifunctioneel benut; Om het gebruik te optimaliseren, maar ook om dwarsverbanden tussen (brede) scholen, verenigingen, kinderopvang, bibliotheken en muziekscholen, zorginstellingen, etc., te vinden en te versterken.
- + De ChristenUnie wil de orkesten en het ringrijden in Veere financieel ondersteunen.
- + De ChristenUnie stelt incidenteel geld beschikbaar voor lokale culturele initiatieven.
- + We stellen voor een educatieve samen-binder voor alle musea binnen de gemeentegrenzen aan. Dat gaat dus van grote musea tot en met opengestelde privéverzamelingen.

Monumenten en (kerkelijk) erfgoed

Erfgoed en monumenten zijn beeldbepalende elementen in steden, dorpen en wijken. Het zijn bakens in een veranderende wereld en brengen herinneringen met zich mee. Goed onderhoud en beheer van erfgoed en monumenten vinden we belangrijk en we kijken daarbij ook naar nieuwe invullingen van oude gebouwen.

Kerken zijn als religieus erfgoed beeldbepalend in steden en dorpen. Voor veel Nederlanders dragen kerken herinneringen aan belangrijke momenten in het leven.

Kerken bieden een plek voor erediensten en bezinning. Veel kerken verliezen echter hun functie en daardoor dreigt leegstand en achterstallig onderhoud. Niet alle kerken kunnen behouden worden, maar er liggen wel kansen in een waardige alternatieve bestemming.

- De ChristenUnie hecht groot belang aan de eigen kerkenvisie die de gemeente aan het opstellen is, met als doel zoveel mogelijk kerkgebouwen in stand te houden, maar ook om kansen voor herbestemming niet te missen en samen met de Provincie op tijd in te zetten op behoud van het religieus erfgoed.

Musea

Cultuur legt de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van objecten, gebouwen, monumenten, documenten en gegevens uit de al dan niet lange lokale/regionale geschiedenis vraagt zorgvuldigheid. Musea hebben een cultuurhistorisch belang. Enerzijds om te bewaren en te beheren, anderzijds om door te geven en te leren. Het biedt ook kansen om mensen te (re)activeren. Voor het financieel ondersteunen van onze musea en het archief zoekt de gemeente samenwerking in de regio en bij derde (particuliere) partijen.

- De ChristenUnie wil de exploitaties van culturele instellingen accommodaties in en voor Veere structureel financieel ondersteunen: Zeeuwse Muziekschool, Kunst Educatie Walcheren, De Grote Kerk Veere, Museum Veere, het Marie Tak van Poortvlietmuseum en museum Terra Maris.

Evenementen

Evenementen in Veere moeten veilig en gezond zijn. Niet alleen zijn ze goed toegankelijk maar ook komen er heldere (subsidie-) afspraken over afval/duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank/drugs).

10.2 Sport

Bij sporten staat plezier voorop. Daarom kiest de ChristenUnie voor een toegankelijke sportwereld waarin iedereen kan meedoen. We stimuleren de breedtesport in Veere. Jong, oud, mindervalide, arm, getalenteerd of gewoon gezellig met elkaar; voor iedereen moet sport beschikbaar zijn.

Waar staat de ChristenUnie voor?

Sport brengt mensen in beweging. Sport stimuleert lichaam en geest tot optimale prestaties en bevordert een gezonde en vitale samenleving. Daarom is het nodig om ook voor de toekomst voldoende sportfaciliteiten te hebben; van openbare beweegplekken tot sportparken en sportaccommodaties. De ChristenUnie zet zich in voor een toegankelijke sportwereld. Iedereen is welkom!

Sport breng ook mensen samen. Sportverenigingen fungeren vaak als cement in de samenleving en verdienen steun, zeker nu deze door de coronacrisis grote klappen hebben gehad.

Het is goed voor kinderen dat ze leren dat bewegen leuk is, dat ze leren om doelen te stellen en samen te werken in een team. Daarom willen we dat sport toegankelijk is voor iedereen, in het bijzonder voor de jeugd, zonder fysieke drempels. Het is van groot belang dat alle kinderen kunnen sporten. Ook de kinderen uit een gezin met een kleinere portemonnee.

Sport dichtbij

Het stimuleren van minima, ouderen, mensen met een beperking en mensen die nog niet sporten om meer te gaan bewegen staat hoog in het vaandel bij de ChristenUnie. De ChristenUnie pleit voor open sportclubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein.

Sportaccommodaties

Het is mooi als mensen hun sporttalenten ontwikkelen en zelfs door kunnen groeien naar de topsport. Ook fungeert de topsport vaak als stimulerend voorbeeld. Toch moet de focus van de gemeente Veere liggen op de breedtesport. Op sport voor iedereen, dichtbij en betaalbaar.

Naast het zo beweeg-vriendelijk mogelijk inrichten van de openbare ruimte is het belangrijk dat de sportaccommodaties goed onderhouden, toegankelijk voor mensen met een beperking en veilig zijn. De gemeente staat in nauw contact met de sportverenigingen en heeft de behoefte aan voorzieningen goed in beeld en maakt op basis daarvan een (financiële) (meer)jar(en)planning. De gemeente bedient alle verenigingen op een eerlijke maar ook financieel passende manier. Daarbij houdt de gemeente rekening met een goede spreiding van sportvoorzieningen over onze gemeente. De ChristenUnie wil ook dat de gemeente het accommodatiebeleid afstemt met omliggende gemeenten met als doel elkaar en de sportdeelname te versterken.

- Alcohol en sport gaan niet samen. Het alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd. De ChristenUnie pleit daarom voor een alcoholconvenant tussen de gemeente en sportverenigingen.